

Ne samo banke i euri

Ferruccio Cremaschi

Europske politike nisu apstraktne fantazije, daleko od toga, one su intervencije koje utječu na svakodnevnu praksu ustanova ranog i predškolskog odgoja.

Kad se prije 14 godina pojavio časopis *Djeca u Europi*, izjava o namjeri sudjelovanja u stvaranju 'Europe njezinih stanovnika' došla je veliku podršku svih partnera – Europa odgovornih, informiranih građana koji priznaju vrijednost različitosti i žele biti dio nje. Na naslovnici svakog broja časopisa bila je jasno vidljiva ova namjera – 'raspraviti pitanja; slaviti različitosti'.

Živimo u vremenima značajnih tranzicija. Nedavna kriza obilježila je ekonomiju, ostavila duboke ožiljke i buduće planove učinila manje izvjesnima. Pred nama su izazovi manjka resursa. Živimo u svijetu u kojem se ponovno čine određeni pritisci koji diskriminiraju i dijele. Mi želimo gledati u budućnost bratstva i dijeljenja, gledati prema boljoj budućnosti za našu djecu, stvorenoj iz posvećenosti ula-

ganju u promjene i rast. U našoj budućnosti postoji demokratska zajednica koja okuplja nacije radi povezivanja kontinenata i pronalaska zajedničkih korijena. Europska valuta i bankari bili su prvi korak, ali naša budućnost traži Europu kulture, obrazovanja i građanstva.

Mi ne krećemo od početka. Na našim plećima leži povijest koja nosi mnoga ograničenja, ali i svjetlucanje nade da je budućnost u našim rukama.

Zaključak ovog broja mogao bi obeshrabrili neke čitatelje – navesti vas da se zapitate na koji način razvoj politika zapošljavanja, usklađivanja i roditeljskog dopusta utječu na ustanove i službe ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Na stranicama koje

“Ja sam prvi kritičar Europe i mislim da je radikalna promjena potrebna. Vjerujem da rješenje trebamo tražiti u jačanju institucija zajednice kao protuotrovu nacionalnim interesima i centrifugalnim impulsima. Vrijeme je da se europske politike vrate smionosti – smionosti za promjene i smionosti da se prigrli solidarnost – i prije svega demokracija.”

Martin Schulz,
Predsjednik Europskog parlamenta

slijede vidjet ćemo kako dobra praksa lokalnih predškolskih ustanova može biti rezultat donošenja odluka koje, na prvi pogled, izgledaju udaljene od naših svakodnevnih života. Svi moramo učiti kako biti proaktivni i intervenirati u tom procesu tako da se različitosti koje čine složen sustav u kojem živimo odražavaju u kreiranju politika. Zajednički niz ciljeva koji primjerenom odražavaju različitosti zemalja članica pomoći će u poticanju razvoja ustanova i službi visoke kvalitete namijenjenih našim najmlađim europskim stanovnicima.

Pregled ovog broja

Ovaj broj *Djeca u Europi* nešto se razlikuje od tradicionalne koncepcije časopisa. Osmišljen je tijekom odvijanja kampanje

BÉATRICE, 3 godine

Rodila sam se u Parmii, u Italiji. Moja mama i tata su Talijani. Volim plesati i ne volim spavati.

LÉON, 4 godine

Rodio sam se u Madridu i živim u Parmii. Moja mama je Flamanka, a tata je Talijan. Volim se igrati gusara i jesti čips.

VINYET, 3 godine

Ja sam velika i volim se igrati konja. Ja sam konj koji uvijek trči, bijeli konj.

za izbore za Europski parlament 2014. godine koji glasačima pruža mogućnost utjecanja na smjer politike Europske unije tijekom sljedećih pet godina. To je i nama važna prilika da analiziramo trenutačnu situaciju i istražimo kako su politike evoluirale i dovele do ustanova i službi ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja kakve poznajemo danas.

Politike i sadašnja situacija

Polazimo od povijesnog pregleda koji započinje 1990. i u fokusu ima ključne promjene koje su oblikovale europsku politiku ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. U ranim politikama dijete je bilo marginalizirano, a službe i ustanove ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja promatrane su kao sredstvo izvora pomoći uravnoteženju rada i života, povećanju sudjelovanja žena na tržištu rada i borbe protiv nezaposlenosti. To su važni ciljevi koji nemaju baš puno veze s pristupom usmjerenim na dijete. Od 2011. se ipak odvijaju temeljne promjene. Fokus se usmjerio na važnost obrazovanja i ulogu koju kvalitetne ustanove i službe mogu igrati u razvoju društva i razbijanju kruga siromaštva i teškoća. Ova razmatranja su još vidljivija u planu 2014.-2020. koji će sljedećih nekoliko godina oblikovati razvoj politika. Komparativna analiza socijalnih indikatora u različitim zemljama članicama pomoći će nam u razmišljanju o onome što je postignuto i o izazovima koji su pred nama. Analiza se fokusira na sljedeće aspekte sustava ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja u Europi:

- Sustav: kritična pitanja podijeljenog sustava
- Roditeljski dopust, službe za skrb o djeci, osnovno obrazovanje: pitanja kontinuiteta

i nesigurnosti oko upravljačkih prava

- Dostupnost: ograničenost opće ponude kojom su kažnjeni najranjiviji
- Preduvjeti kvalitete: obrazovanje odgajatelja i optimalan brojčani omjer djece i odraslih.

Ponovno čitanje analize

Pitali smo određen broj suradnika različitih struka iz različitih zemalja (UK, Belgija, Grčka, Portugal i iz zemalja koje čekaju na prijem u EU) za njihovo stajalište o postignutom i izazovima koji su pred nama.

Naposlijetku, pogled na 'idealnu budućnost'

Tipično, naši suradnici su 'insajderi', ljudi koji rade u različitim pojavnim oblicima obrazovanja i ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Međutim, Europu ne čine samo oni. Nju su stvorili svi stanovnici različitih sposobnosti i profesija, i ona traži njihovo sudjelovanje i doprinos. Na samom kraju smo pitali razne ljude: Koji je Vaš ideal Europe? Imamo glas umjetnika, političara, povjesničara, izdavača, kardiologa, psihijatar i menadžera. Oni su predstavljeni uz glasove djece diljem Europe koji imaju svoje mišljenje o tome kakvu Europu žele vidjeti u budućnosti.

Naša slika o djetetu

Željeli smo tekstove ilustrirati fotografijama europske djece koja su izravni primatelji politika o kojima govorimo. Sve više djece dolaze iz višeetničkih obitelji. Ona žive u zemljama koje nisu 'domovina' njihovih roditelja i govore više jezika. Ona nisu Talijani, Hrvati, Nijemci, Šveđani, Grci – ona su naši 'europski' građani.

Humanizam

Pobune, utopijski pokreti, revolucije, povijesne zgrade, nade, osmijesi.

Lijepa strana Europe. Sve najednom pretvoreno u prah.

Kriza svuda oko nas. Čak se i ponosne savjesnosti povijaju. Konfuzija.

Europa prosvjedenosti i obrazovanja još uvijek sja.

Europa socijalne države odolijeva.

Preostale iskre, ljepota umjetnosti, racionalizma, emocija pruža nadu...

U daljini (u budućnosti) Europa demokracije, solidarnosti, jednakosti i slobode,

Europa ujedinenih građana i država, Europa emancipiranih građana s obrazovanjem koje utječe na društvenu dinamiku. Koja će ljude učiniti ljudskijima. Koja će novim političkim vizijama utrti put potpune emancipacije.

Obrazovanje koje će svojoj mladosti pomoći razviti vlastiti put, da svojim očima gleda svijet i stvori vlastiti humanistički novi svijet.

Olympios Dafermos je grčki pisac i političar. odafe73@yahoo.gr

Ferruccio Cremaschi je urednik talijanskog časopisa Djeca u Europi (Bambini in Europa). ferruccio.cremaschi@spaggiari.eu

Promišljanja i crteži objavljeni na stranicama 27-29 rezultat su istraživanja kojeg su provele Merete Armann Gainotti i Marina Geat u laboratoriju 'Education and Training in Europe'. Obrazovanje i stručno usavršavanje u Europi, provedeno je na Sveučilištu Roma Tre u Rimu. Sve informacije potražite na: merete.amann@uniroma3.it

MILO, 3 godine

Rodio sam se u Lionu. Moja mama je Francuskinja, Tata je Talijan. Volim se igrati sa svojim squeezeboxom i mojom mačkom Tartine.

LEON, 6 godina

Živim u Zagrebu u Hrvatskoj. Ja se najviše volim igrati sa mojim prijateljem Antom.

squeezebox - mrežni player za slušanje glazbe